

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/15/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3516209796
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Martináková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3516209796.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Martinákovvej a sudkýň JUDr. Olgy Lichnerovej a JUDr. Alice Beňovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti P., nar. XX.XX.XXXX a V., nar. XX.XX.XXXX C., zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, deti rodičov Bc. L. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. L. nad F., A. XXXX/XX a I. L. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. A., R. G. XXX, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 13. decembra 2016, č.k. 5P/75/2016-23, takto

rozhodol:

Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

o d ō v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal mal. deti P. a V. dočasne zveriť do jeho osobnej starostlivosti. Otec v podanom návrhu dôvodil, že do 26.11.2016 žili s matkou maloletých v spoločnej domácnosti v rodinnom dome v R. G., kedy matka spolu s maloletými deťmi opustila spoločnú domácnosť a odsťahovala sa k svojej matke do M. L. nad F. po vzájomnej hádke, keď otec zavolať na políciu. Poukázal na psychické problémy matky maloletých detí, ktorá sa striktnie vyhýbala kontaktu s ľuďmi a od každého si udržiavala odstup. Súd prvej inštancie vo veci realizoval prešetrenie sociálnych pomerov na strane matky maloletých detí. Zo správy ÚPSVaR Nové Mesto nad Váhom zo dňa 05.12.2016 vyplynulo, že matka spolu s maloletými deťmi opustila spoločnú domácnosť z dôvodu, že si rodičia maloletých detí prestali rozumieť, ich vzájomné nezhody vyvrcholili agresivitou otca maloletých detí, ktorý ju viackrát fyzicky napadol, pričom musela vyhľadať lekársku pomoc, o čom má aj potvrdenie. Matka v súčasnosti býva v M. L. nad F. v prenajatom byte spolu s maloletými deťmi. Uviedla, že nie je pravdou, že by neumožňovala stretávať sa otcovi s maloletými deťmi. Vychádzajúc z výsledkov urýchleného zistenia skutkového stavu, súd dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podaný otcom maloletých detí za súčasného stavu nie je dôvodný. O maloleté deti sa v súčasnosti stará matka maloletých detí. Záujem o starostlivosť o maloleté deti, vychádzajúc z výsledkov urýchleného dokazovania, má tak otec maloletých detí, ako i matka maloletých detí. V súčasnosti neboli zistené žiadne nedostatky, týkajúce sa výchovy a výživy o maloleté zo strany matky maloletých detí, čo vyplynulo zo správy o šetrení pomerov na strane matky. V súčasnosti starostlivosť zabezpečuje matka maloletých detí a otcovi maloletých detí do rozhodnutia vo veci samej umožňuje sa s nimi stretávať. Uvedené dôvody otcom maloletých detí na vydanie neodkladného opatrenia - opustenie spoločnej domácnosti matky spolu s maloletými deťmi, nie je dôvodom na vydanie neodkladného opatrenia. V danom prípade nebola osvedčená naliehavosť situácie, a tým potreba dočasne upraviť pomery účastníkov konania neodkladným opatrením, a preto súd prvej inštancie návrh otca maloletých detí na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 2 ods. 1, § 325 ods. 1, § 360 ods. 1,2, § 361, § 365 ods. 1 - 5, § 367 ods. 1,2,3,4 CMP, § 329 ods. 1, § 331 ods. 1 CSP.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec mal. detí. Dôvodil, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že súd svoje rozhodnutie oprel len o úradný záznam ÚPSVaR Nové Mesto nad Váhom, z ktorého vyplynulo, že matka opustila spoločnú domácnosť z dôvodu, že si rodičia mal. detí prestali rozumieť, ich vzájomné nezhody vyvrcholili agresivitou otca, ktorý matku viackrát napadol. Súd nijakým spôsobom neskúmal pravdivosť uvedených tvrdení, s týmito sa bezdôvodne stotožnil napriek tomu, že uvedené tvrdenia sú len tvrdeniami matky, ktoré sú značne skreslené a nepravdivé. Nie je pravdou, že matku fyzicky napadol, práve naopak, agresívne správanie sa matky vzhľadom na jej psychické problémy a výbušné správanie sa prejavilo fyzickým napadnutím jeho osoby. Matka ho viackrát bezhlavo začala tlčiť päšťami po tele, pričom sa akémukoľvek fyzickému kontaktu v čo najväčšej miere snažil vyhýbať. Uvedené potvrdzuje aj skutočnosť, že z dôvodu strachu o bezpečnosť svoju a hlavne detí, zavolať v priebehu incidentu (dňa 26.11.2016) na políciu. Čoraz agresívnejšie správanie, depresie, vymyslené príhody, resp. bludy, ktorými matka trpí, teatrálné vystupovanie a zvraty nálady sa u matky prejavujú čoraz častejšie so stúpajúcou tendenciou, pričom uvedené psychické problémy súd nijakým spôsobom neskúmal a považoval ich za skutočnosť dôležitú pre rozhodnutie v tejto veci. Zlý psychický stav matky odzrkadľuje aj skutočnosť, že matka taktiež bezhlavo kričí na deti, pričom mal. P. taktiež fackuje po tváričke. Takéto prostredie považuje za nevhodné pre zdravý vývoj mal. detí. Dôvodil, že jednorazové šetrenie v domácnosti matky kolíznym opatrovníkom nepovažuje za smerodajné a odzrkadľujúce realitu. Mal za to, že súd sa nedostatočne zaoberal, akým spôsobom matka zabezpečuje starostlivosť o mal. deti. Ďalej poukázal na to, že matka mu len výnimočne po neustálom prehováraní a doprosovaní sa umožňuje styk s deťmi, v žiadnom prípade však nie je zabezpečený pravidelný a rovnocenný osobný styk s mal. deťmi, o ktoré má záujem. Dôvodom podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je opustenie spoločnej domácnosti zo strany matky, ale zlý psychický stav matky, ktorý sa odzrkadľuje na jej správaní, starostlivosti o deti a zabezpečovaní bežných potrieb detí. Tieto psychické problémy matky majú kolísavý charakter, sú dni, kedy matka mal. detí preleží celé hodiny, dokonca takmer celý deň na zemi v šatníku alebo v kúpeľni. Uviedol, že pre posúdenie psychického a duševného stavu matky sú potrebné odborné znalosti, prípadne vedecké poznatky, preto mal za to, že je potrebné, aby súd vykonal znalecké dokazovanie alebo zabezpečil odborné vyjadrenie ohľadne psychického a duševného stavu matky mal. detí. S poukazom na psychické problémy matky a dôvodnú obavu o zabezpečenie riadnej starostlivosti o mal. deti mal za to, že je potrebná dočasná úprava pomerov v záujme zdravého duševného vývoja mal. P. a V., pretože v opačnom prípade hrozí nebezpečenstvo, že psychický a citový vývoj mal. detí by bol nepriaznivo a nežiaduco dotknutý. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že nariadil neodkladné opatrenie, ktorým budú mal. deti zverené do jeho osobnej starostlivosti, matke bude uložená povinnosť prispievať na výživu mal. detí sumou 30% zo sumy životného minima na každé z detí a zároveň bude upravený styk matky s mal. deťmi.

3. Matka mal. detí v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že otec sa svojimi tvrdeniami snaží zavádzať súd s cieľom odpútať pozornosť od svojej osoby. Tvrdenia otca uvedené v odvolaní sú vymyslené a klamlivé. Voči otcovi prebieha policajné vyšetrovanie vo veci fyzického napadnutia a ublíženia na zdraví, ktorého sa dopustil voči jej osobe. Uviedla, že spolužitie s otcom v jednej domácnosti bolo neúnosné, deprimujúce a psychicky vyčerpávajúce, čo viedlo k definitívnemu rozvratu manželstva. V prípade, ak trpí psychickými problémami, ako uvádza otec vo svojom odvolaní, tak sú len dôsledkom traumatizujúceho spolužitia s otcom detí. Otec sa snaží svojimi vyjadreniami o jej spoločenskú diskreditáciu, pričom nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by podporovali jeho tvrdenia. Z jeho strany to považuje len za osobnú pomstu. O deti sa od narodenia stará sama, poctivo a riadne, otec sa na ich výchovu podieľal len zriedkavo vzhľadom na jeho pracovnú vyťaženosť. Zdôraznila, že deti nikdy nevedla k nenávisťi voči otcovi, práve naopak, vždy sa snažila, aby mali so svojím otcom pekný vzťah. Svojím deťom sa snažila vytvoriť harmonický a stabilný domov, všetka ľarcha spojená s výchovou a starostlivosťou bola na jej pleciah, rovnako aj celá domácnosť. Ďalej uviedla, že deťom nebráni v stretávaní sa s otcom, jeho tvrdenia sú vymyslené a zavádzajúce, otec si začal aktívne plniť svoje rodičovské povinnosti až jej oznámením, že sa chce s ním rozviesť. Odvolanie otca považovala za účelové s cieľom vyhnúť sa vyživovacej povinnosti voči nej, ako aj voči mal. deťom, keď poukázala na to, že do 16.01.2017 bola na rodičovskej dovolenke. V súčasnosti s deťmi žije v podnájme v malej garsónke a aj s minimom financií dokáže deťom zabezpečiť nový harmonický domov. Rozhodnutie súdu považovala za správne a žiadala súd, aby zobral do úvahy záujmy mal. detí, pre ktoré by bolo dlhodobé odlúčenie od nej traumatizujúce a mohlo by to mať vážny dopad na ich psychické zdravie.

4. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca navrhol napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. V čase podania neodkladného opatrenia sa deti s otcom stretávali a aj v súčasnej dobe deti pravidelne trávajú čas u otca. Matka deťom nebráni, aby sa otec s mal. deťmi stretával. O zverení mal. detí jednému z rodičov sa rozhodne v riadnom konaní.

5. Otec mal. detí v písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky uviedol, že cieľom podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je dostatočne ochrániť mal. deti, ktoré sú podľa jeho názoru vystavené nebezpečnému prostrediu pre ich zdravý vývin a vývoj, nakoľko matka trpí psychickými problémami, pričom odmieta navštíviť lekársku pomoc a liečiť sa. Poprel tvrdenia matky, že podala návrh na rozvod manželstva, keď na Okresný súd Nové Mesto nad Váhom podala len návrh vo veci starostlivosti o mal. deti. Počas celého spoluzitia s matkou sa snažil vytvoriť čo najlepšie podmienky na výchovu detí, o ktoré sa od narodenia riadne staral, taktiež sa staral o domácnosť a robil všetky domáce práce a podobne. Mal za to, že bez ohľadu na dôvody vzniku psychických problémov matky je potrebné tieto začať riešiť a liečiť. Pokiaľ k zdravotnému stavu a psychickým problémom matky nepredložil žiadne lekárske nálezy, bolo to z dôvodu, že matka dlhodobo odmieta navštevovať lekárov. O psychických problémoch matky svedčia viaceré skutočnosti, pri ktorých bol prítomný, a to najmä nepredvídateľné konanie, izolovanosť, matka trávila často krát celé dni v šatníku alebo v kúpeľni, kde ležala celý deň na podlahe, podľa neho taktiež trpí bludmi, nakoľko chytala záchvaty paniky, že niekto bol v dome, niekto jej niečo zobral a podobne. Mal za to, že je nutné psychologické, prípadne psychiatrické vyšetrenie matky, preto žiadal, aby súd vykonal znalecké dokazovanie, prípadne odborné vyjadrenie psychického a duševného stavu matky. Poprel tvrdenia matky, že sa o deti riadne nestaral vzhľadom na jeho pracovnú vyťaženosť, keď z práce išiel rovno domov, prípadne sa zastavil na nákup do domácnosti, taktiež od narodenia chodil s deťmi k lekárom a k zubárovi. Starostlivosť o mal. deti zabezpečoval aj v čase, keď matka navštevovala Vysokú školu Univerzity Komenského v Bratislave. Poprel tvrdenia matky, že jej neprispieva na výživu detí, keď matke za obdobie mesiaca august 2016 - november 2016 poslal finančné prostriedky vo výške 3500 eur práve na zabezpečenie potrieb bývania. Tvrdenia matky, že ju mal fyzicky napadnúť sa nezakladajú na pravde, práve naopak, agresívne správanie sa vzhľadom na psychické problémy a výbušné správanie sa čoraz častejšie prejavuje na strane matky, ktorá viackrát napadla jeho. Vzhľadom na psychické problémy matky a dôvodnú obavu o zabezpečenie riadnej starostlivosti o mal. deti mal za to, že je potrebná dočasná úprava pomerov v záujme zdravého duševného vývoja mal. P. a V., pretože v opačnom prípade hrozí nebezpečenstvo, že psychický a citový vývoj mal. detí by bol nepriaznivo a nežiaduco dotknutý.

6. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

7. Podľa § 365 ods. 1 CMP, ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti, alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej osoby, alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí.

8. Podľa ods. 2 cit. zák. ustanovenia, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

9. Účelom neodkladného opatrenia je okamžite súdne riešiť vec, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, teda ak je splnený predpoklad naliehavosti požadovanej úpravy, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Neodkladné opatrenie je právnym inštitútom procesného práva, ktoré možno vydať za predpokladu, že sa jedná o stav, kedy vec neznesie odklad, kedy je potrebný okamžitý zásah súdu formou neodkladného opatrenia a súčasne, keď sú aspoň osvedčené základné skutočnosti umožňujúce záver o dôvodnosti nároku, ktorému má byť poskytnutá súdna ochrana. Neodkladné opatrenie si vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia tak naliehavej potreby operatívneho zákroku súdu, ktorá neznesie odklad a vyžaduje bezodkladnú úpravu pomerov, pričom vždy treba brať zreteľ na najlepší záujem dieťaťa.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že maloleté deti P. a V. pochádzajú z manželstva rodičov, ktorí nežijú v spoločnej domácnosti od novembra 2016. Dňa 26.11.2016 po konflikte medzi rodičmi sa matka odsťahovala zo spoločnej domácnosti z R. G. spoločne s deťmi ku svojej matke do Nového Mesta nad Váhom. Dňa 30.11.2016 podal otec maloletých detí návrh na nariadenie neodkladného opatrenia

o zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti z dôvodu vážneho ohrozenia a narušenia zdravého vývoja maloletých detí s poukazom na psychické problémy matky detí a dôvodnú obavu o zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté deti zo strany matky. Otec v podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dôvodil, že počas spolužitia s matkou pretrvávali u nej psychické problémy, čo sa prejavovalo agresívnym správaním, vymyslenými príhodami resp. bludmi, zvratmi nálad so stúpajúcou tendenciou, a preto mal obavu o zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté deti zo strany matky. Súd prvej inštancie prešetril sociálne pomery na strane matky kolíznym opatrovníkom, ktorý v správe zo dňa 05.12.2016 súdu oznámil, že matka odišla zo spoločnej domácnosti s maloletými deťmi ku svojej matke do Nového Mesta nad Váhom, nakoľko si prestala s otcom detí rozumieť. Nezhody medzi rodičmi vyvrcholili agresivitou otca, ktorý, podľa tvrdení matky, ju viackrát napadol a musela vyhľadať lekársku pomoc. Matka zabezpečila v mieste bydliska deťom Materskú školu na ulici U. v Novom Meste nad Váhom, pričom v súčasnosti býva v prenajatom byte spolu s maloletými deťmi. Podľa vyjadrenia kolízneho opatrovníka matka umožňuje otcovi stretávanie s maloletými deťmi. Na základe týchto skutočností súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade nebola osvedčená naliehavosť situácie a potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania neodkladným opatrením a preto návrh otca zamietol.

11. Odvolací súd si vzhľadom na odvolacie námietky otca vyžiadal od kolízneho opatrovníka správu o šetrení pomerov v rodine maloletých detí po rozhodnutí súdu prvej inštancie. Kolízny opatrovník odvolaciemu súdu oznámil, že z dôvodu prešetrovania anonymného oznámenia vo veci zanedbávania zdravotnej starostlivosti o maloleté deti P. a maloletú V. vykonal sociálne šetrenie v prirodzenom rodinnom prostredí maloletých detí a taktiež požiadal o spoluprácu a vyjadrenie k danému oznámeniu detského lekára L.. A. N. a Materskú školu Nové Mesto nad Váhom. Sociálnym šetrením kolíznym opatrovníkom neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti o maloleté deti zo strany matky. Z predloženej správy Materskej školy Nové Mesto nad Váhom, U. XXXX/XX zo dňa 08.03.2017 vyplýva, že maloleté deti boli prijaté do materskej školy 13.09.2016, ich dochádzka je v prevažnej miere pravidelná. Deti privedie do škôlky striedavo matka alebo otec, rodičia sa striedajú aj pri vyzdvíhovaní maloletých detí z materskej školy. Zo správy materskej školy vyplýva, že starostlivosť matky o deti je vzorná, maloleté P. a maloletá V. sú v priebehu dochádzky vždy vhodne, čisto oblečené, osobná hygiena u P. a V. je starostlivo udržiavaná, neboli evidované zmeny k horšiemu, známky nejakého fyzického ubližovania neboli pozorované. Zo správy MUDr. A. N. zo dňa 01.03.2017 vyplýva, že maloleté deti nebývajú často choré, MUDr. A. N. nepostrehol žiadne zanedbávanie detí zo strany matky, deti v minulosti a ani teraz nepotrebovali zvýšenú zdravotnú starostlivosť, nikdy neboli hospitalizované kvôli zanedbanej zdravotnej starostlivosti.

12. Za tejto situácie bol odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie toho názoru, že v danej veci nie sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu vážneho ohrozenia a narušenia zdravého vývoja maloletých detí podľa § 365 ods. 1 CMP, nakoľko maloleté deti V. a P. sa nachádzajú v starostlivosti v matky, ktorá sa o ne riadne stará, v jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky, čo je zrejmé zo správy kolízneho opatrovníka. Otec nepredložil žiadne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, že zlý psychický stav matky maloletých detí ohrozuje ich zdravie a priaznivý vývoj maloletých detí. Len vzhľadom k tomu, že vzťahy medzi rodičmi sú vážne narušené, pričom nebolo preukázané zo žiadnej lekárskej správy, že matka nejaké psychické problémy má a že sa vzhľadom na svoj psychický stav nedokáže o deti postarať, nebolo možné neodkladným opatrením dočasne zveriť deti do osobnej starostlivosti otca. Z týchto dôvodov bolo odvolanie otca neopodstatnené.

13. Samotné okolnosti, nasvedčujúce pre záver o tom, že vzťahy medzi rodičmi k maloletým deťom dospeli do takého štádia, že spolu nežijú, nie sú schopní spoločne vychovávať maloleté deti, a preto si vyžadujú úpravu súdu, posúdi súd v konaní o úprave práv a povinností rodičov voči maloletým deťom a po vykonaní potrebného dokazovania, v ktorom bude mať otec možnosť vyjadriť sa ku všetkým svojim tvrdeniam a navrhnuť dôkazy, ktoré považuje za významné. V tomto konaní budú rodičia vypočutí a budú skúmané schopnosti a možnosti rodičov zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti.

14. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

15. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).